

Versiune anonimată

Nr. de registru: 1272674

C-649/23 - 1

Cauza C-649/23

Cerere de decizie preliminară

Data depunerii:

31 octombrie 2023

Instanța de trimitere:

Înalta Curte de Casație și Justiție (România)

Data deciziei de trimitere:

6 decembrie 2022

Recurenți-pârâți:

Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”

Fundația Națională pentru Știință și Artă

Intimați-reclamanți:

HK, moștenitor al TB

VP

Intimată-pârâtă:

GR

[OMISSIS]

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIA I CIVILĂ

Încheiere

[OMISSIS]

Ședința publică din 6 decembrie 2022

[OMISSIS]

S-a luat în pronunțare cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulată de recurentul-pârât Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” în dosarul [OMISSIS] având ca obiect recursurile declarate de pârâții Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” și Fundația Națională pentru Știință și Artă împotriva deciziei civile [OMISSIS] din data de 7 aprilie 2021, pronunțată de Curtea de Apel București, Secția a IV-a civilă.

[OMISSIS]

[aspecte procedurale]

ÎNALTA CURTE,

Asupra cauzei civile de față, constată următoarele:

Obiectul cererii de chemare în judecată

1. Prin cererea de chemare în judecată adresată Tribunalului București [OMISSIS], TB și VP, în calitate de moștenitori ai profesorului Dan Slușanschi, au reclamat încălcarea de către pârâții Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” și Fundația Națională pentru Știință și Artă a dreptului de autor asupra lucrării în limba latină - ediție critică - cu titlul „*Demetrii principis Cantemirii. Incrementorum et decrementorum avlae othman(n)icae sive aliothman(n)icae historiae a prima gentis origine ad nostra vsqve tempora dedvctae libri tres*” (în continuare, „*Istoria creșterilor și a descreșterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă până în vremurile noastre, în trei cărți*” – conform traducerii profesorului Dan Slușanschi).

2. În acest sens, reclamantii au solicitat repararea prejudiciului moral și material suferit prin publicarea de către Academia Română – Fundația Națională pentru Știință și Artă în anul 2015 a unei lucrări cu titlul „*Istoria măririi și decăderii Curții otomane*”, varianta bilingvă latină-română, care include și o ediție critică (în continuare, „Ediția critică a Academiei”) ce ar fi rezultatul copierii ediției critice anterioare a autorului lor, Dan Slușanschi (în continuare, „Ediția critică Slușanschi”).

3. [OMISSIS]

4. [OMISSIS]

[aspecte ale cererii de chemare în judecată în primă instanță care nu fac obiectul recursului]

Hotărârile Tribunalului și Curții de Apel

5. Prin sentința civilă [din] [OMISSIS] 21.12.2017, Tribunalul București a constatat încălcarea de către pârâți a dreptului moral al profesorului Dan

Slușanschi de a fi recunoscut ca autor al ediției critice, precum și a drepturilor patrimoniale de autor ce aparțin moștenitorilor reclamanți, prin fapta de editare și distribuire a lucrării „Istoria măririi și decăderii Curții otomane”, care încorporează și Ediția critică Slușanschi, fără autorizarea reclamanților.

6. În consecință, a obligat pe pârâți în solidar la plata către reclamanți a unor despăgubiri morale și materiale, precum și să înlăture de pe teritoriul României Ediția critică a Academiei, realizată fără consimțământul titularilor drepturilor asupra Ediției critice Slușanschi și fără menționarea ca autor și a lui Dan Slușanschi.

7. Pârâții Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” și Fundația Națională pentru Știință și Artă au declarat apel împotriva sentinței civile [din] [OMISSIS] 21.12.2017.

8. Prin decizia civilă [din] [OMISSIS] 7.04.2021, Curtea de Apel București a admis apelurile și a schimbat în parte hotărârea Tribunalului, în sensul reducerii cuantumului daunelor morale datorate în solidar de către pârâții Fundația Națională pentru Știință și Artă și Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”, însă a menținut obligarea acestora la despăgubiri materiale în cuantumul stabilit în primă instanță.

Situația de fapt

9. Profesorul Dan Slușanschi este autorul ediției critice a lucrării în limba latină aparținând prințului Dimitrie Cantemir, cu titlul tradus „Istoria creșterilor și a descreșterilor Curții Othman[n]ice sau Aliothman[n]ice de la primul început al neamului, adusă până în vremurile noastre, în trei cărți”. Ediția critică a fost publicată pentru prima dată în anul 2001, la Editura Amarcord din Timișoara, urmată de o a doua ediție în anul 2008, revizuită și corectată de autor, publicată la Editura Paideia, reeditată în 2010 și 2012.

10. Ediția critică Slușanschi a fost realizată pe baza manuscrisului textului latin, descoperit la Universitatea Harvard în anul 1984 (proprietară a manuscrisului din anul 1901). În prima ediție, s-a folosit facsimilul publicat în România în anul 1999, iar la cea de-a doua, copii fotografice puse la dispoziție de către proprietar.

11. Opera lui Dimitrie Cantemir a fost publicată și în limba română în traducerea aceluiși profesor, care s-a raportat la textul latin stabilit prin Ediția critică Slușanschi, în forma revizuită și corectată.

12. În anul 2015, pârâta Fundația Națională pentru Știință și Artă a editat lucrarea „Dimitrie Cantemir – Istoria măririi și decăderii Curții Othomane”, varianta bilingvă, latină-română, în două volume, care a inclus textul latin împreună cu notele critice realizate de editori din cadrul fundației pârâte.

13. Tribunalul București și Curtea de Apel București au reținut în fapt că Ediția critică Slușanschi din 2001 a fost redată integral în Ediția critică a Academiei, iar

nu folosită prin preluarea unor citate sau pasaje. Au fost utilizate inclusiv completările sau corecturile nepublicate pe care profesorul Dan Slușanschi le-a adus propriei ediții și pe care intenționa să le folosească în viitor. Referirile la autorul ediției precedente s-au făcut în subsolul paginii.

14. Potrivit unei convenții încheiate în anul 2013 cu pârâta Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” după decesul profesorului Dan Slușanschi, reclamantii au cedat pârâtei dreptul de utilizare a transcrierilor și traducerilor profesorului pentru mai multe texte ale lui Dimitrie Cantemir – printre care și cel în discuție, în vederea unei ediții integrale a operei lui Dimitrie Cantemir. La rândul său, institutul pârât a pus la dispoziția fundației pârâte opera [lui] Dan Slușanschi.

15. Un amănunt care poate fi menționat în context reiese din depoziția unuia dintre editorii lucrării Academiei: audiat ca martor, acesta a declarat în fața instanței că, dacă nu ar fi lucrat pe varianta pusă la dispoziție de către reclamantii, realizată de autorul lor, ar fi fost nevoie de o activitate de cercetare îndelungată și laborioasă.

16. Distinct de elementele de fapt reținute de către Tribunal și Curtea de Apel, se poate menționa, totodată, din datele aflate la dosar, că opera în discuție a lui Dimitrie Cantemir a fost publicată post-mortem în nenumărate versiuni începând din secolul al XVIII-lea, prima dată în limba engleză. Cel mai probabil, această variantă a avut la bază manuscrisul în limba latină, dar nu a fost vorba despre o traducere completă, [ci] cu multe omisiuni și modificări. Mai apoi, versiunile în limbile franceză, italiană, turcă, română etc. au fost traduceri din engleză. Textul latin nu a fost publicat până în anul 1999 (în facsimil), iar prima publicare critică, științifică, a textului latin a fost reprezentată de Ediția critică Slușanschi din anul 2001.

Dezlegările în drept ale Curții de Apel

17. Ediția critică este definită în dicționarul explicativ al limbii române ca fiind o ediție a unui text (vechi, clasic etc.), stabilit prin compararea variantelor și însoțit de comentarii și de aparatul critic necesar.

18. Ediția critică reprezintă o operă derivată în sensul articolului 16 din Legea română a dreptului de autor nr. 8/1996, bucurându-se de protecția prevăzută de acest act normativ.

19. Realizarea unei asemenea lucrări presupune punerea în valoare a manuscrisului prin completarea omisiunilor, alegerea termenilor potriviți acolo unde aceștia nu pot fi descifrați, intervenții în text pentru asigurarea păstrării sensului, explicații aferente pentru alegerile făcute.

20. Toate aceste intervenții asupra operei inițiale sunt rezultatul unui efort creator, rodul activității intelectuale a autorilor.

21. Autorul ediției critice alege dintr-o largă varietate de termeni sau expresii în încercarea de a reda cât mai bine cu putință sensul textului și de a transmite mesajul operei inițiale. De aceea, alegerea cuvântului sau a expresiilor potrivite este ceea ce conferă demersului intelectual atributul de personal, implicit pe cel de originalitate.

22. Alegerile autorului ediției critice sunt creatoare căci, pe lângă competența filologică și informația erudită cu privire la biografia autorului, la epoca istorică și perioada literară în chestiune, editorul își pune amprenta personalității prin alegerile pe care le face tocmai prin forma în care înțelege să transmită mesajul textului către cititor.

23. Chiar dacă, în cazul ediției critice, nu avem o transformare a unei opere preexistente, cât timp obiectivul este redarea cât mai fidelă a textului inițial, notele critice sunt inclusiv rezultatul unei alegeri creative, căci autorii acestora vin cu propriile opțiuni atunci când completează omisiuni sau când înlocuiesc termeni nedescifrați.

Judecata în recurs

24. Împotriva deciziei [din] [OMISSIS] 7.04.2021, pronunțată de Curtea de Apel București, au declarat recurs, în fața Înaltei Curți de Casație și Justiție, pârâții Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu” și Fundația Națională pentru Știință și Artă.

25. Prin motivele de recurs, pârâții au criticat, în esență, constatarea instanței de apel privind calitatea de operă derivată a unei ediții critice, reproșând instanței neaplicarea criteriilor desprinse din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene pentru aprecierea protecției prin dreptul de autor.

26. Potrivit recurenților, gradul de libertate al editorului lucrării reprezentate de ediția critică este extrem de limitat sau chiar inexistent, în cazul unei opere cu caracter științific și scrise într-o limbă ieșită din uz, precum latina, cu reguli precise de sintaxă și topică.

27. În cazul ediției critice, sunt excluse alegerile creative libere proprii ale editorului, unicul scop al acestuia fiind utilizarea priceperii profesionale pentru identificarea variantelor de text – în locurile în care intenția autorului original nu reiese cu evidență din manuscrisele utilizate – cele mai apropiate de intenția autorului original și niciodată a editorului.

28. Faptul că există posibilitatea de a alege din mai multe opțiuni privind cuvintele sau formulările folosite nu înseamnă că autorul a avut o contribuție creativă, originală, sens în care nu se poate susține că ediția critică elaborată de Dan Slușanschi reflectă personalitatea sa.

29. În cursul judecății, Înalta Curte de Casație și Justiție a pus în discuție solicitarea recurentului-pârât Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”

de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene în temeiul articolului 267 din TFUE, pentru interpretarea prevederilor articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională.

Înalta Curte consideră că, pentru soluționarea cauzei, este necesar să adreseze o întrebare preliminară Curții de Justiție a Uniunii Europene, pentru motivele ce se vor arăta în continuare.

Dispoziții legale relevante

30. Directiva 2001/29/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 22 mai 2001 privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională

Articolul 2

Dreptul de reproducere

Statele membre prevăd dreptul exclusiv de a autoriza sau de a interzice reproducerea directă sau indirectă, temporară sau permanentă, prin orice mijloace și în orice formă, în totalitate sau în parte:

(a) pentru autori, a operelor lor; (...)

31. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (forma în vigoare în anul 2001)

Articolul 16

Autorul unei opere are dreptul patrimonial exclusiv de a autoriza traducerea, publicarea în culegeri, adaptarea, precum și orice altă transformare a operei sale prin care se obține o operă derivată.

32. Legea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (forma în vigoare în anul 2015 și forma actuală)

Articolul 23

Prin realizarea de opere derivate, în sensul prezentei legi, se înțelege traducerea, publicarea în culegeri, adaptarea, precum și orice altă transformare a unei opere preexistente, dacă aceasta constituie creație intelectuală.

Motivele care au determinat instanța de recurs să adreseze trimiterea preliminară

33. Întrebarea pe care Înalta Curte de Casație și Justiție, ca instanță de recurs, o adresează Curții de Justiție a Uniunii Europene se referă la calificarea unei ediții

critice a unei opere drept „operă”, la rândul său, protejată prin dreptul de autor, în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/29.

34. În cazul unei ediții critice, rezultatul urmărit de editor rezidă în aducerea opereii originare la forma cea mai apropiată de cea elaborată de autorul acesteia, adică stabilirea textului opereii originare în mod complet și comprehensibil.

35. În acest scop, editorul consultă manuscrisul, îi poate aduce corecturi sau completări, pentru asigurarea păstrării sensului, cu comentarii și explicații pentru alegerea termenilor potriviți. Aparatul critic aferent presupune un efort intelectual care relevă o activitate de cercetare adesea extrem de laborioasă și îndelungată.

36. În niciun caz, lucrarea editorului nu poate fi echivalată copierii sau transcrierii din facsimil a manuscrisului.

37. Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene conține importante elemente referitoare la noțiunea de „operă”, avută în vedere de articolul 2 litera (a) din Directiva 2001/29 privitor la dreptul exclusiv al autorilor de a autoriza sau de a interzice reproducerea operelor lor, dar și de alte dispoziții ale aceleiași directive (referitoare la drepturile exclusive ale autorilor în legătură cu comunicarea publică și distribuirea, dar și la excepțiile și limitările care pot fi aduse acestor drepturi exclusive).

38. Astfel, noțiunea de „operă” constituie o noțiune autonomă de drept al Uniunii care trebuie interpretată și aplicată în mod uniform de către instanțele naționale [Hotărârea din 12 septembrie 2019, Cofemel, C-683/17, EU:C:2019:721, punctul 29 și jurisprudența citată].

39. Potrivit [Curții], noțiunea în discuție presupune întrunirea a două elemente cumulative, iar dacă acestea sunt îndeplinite, este vorba despre o „operă”, care, prin urmare, trebuie să beneficieze de protecție în temeiul dreptului de autor [Hotărârea Cofemel, punctul 35 și jurisprudența citată].

40. În primul rând, trebuie să existe un obiect original, în sensul că este necesar și în același timp suficient ca obiectul să reflecte personalitatea autorului său, manifestând alegerile libere și creative ale acestuia din urmă. În măsura în care realizarea unui obiect a fost determinată de considerații tehnice, de reguli sau de alte limitări, care nu au lăsat loc exercitării niciunei libertăți de creație, respectivul obiect nu poate fi considerat ca având originalitatea necesară pentru a putea constitui o operă [Hotărârea Cofemel, punctele 29-31].

41. În al doilea rând, calificarea drept operă este limitată la elementele care sunt expresia unei astfel de creații intelectuale, noțiunea de „operă” presupunând în mod necesar existența unui obiect identificabil în mod suficient de precis și de obiectiv [Hotărârea Cofemel, punctele 29 și 32].

42. În același timp, se poate vorbi despre o utilizare (inclusiv prin reproducere) a unei „opere” chiar atunci când terțul folosește, fără consimțământul titularului

dreptului de autor, părți dintr-o operă, cu condiția ca elementele preluate să fie, în sine, expresia creației intelectuale proprii a autorului [Hotărârea din 16 iulie 2009, Infopaq International, C-5/08, EU:C:2009:465, punctele 48 și 49]

43. *Întrebarea de față adresată Curții de Justiție pune în discuție ambele criterii de calificare a unei opere protejate prin dreptul de autor, respectiv existența unui obiect original și existența unui obiect identificabil.*

44. Din punctul de vedere al admisibilității trimiterii preliminare, este relevant a se preciza că nu există vreun dubiu în privința faptului că, în mod constant, [Curtea] a arătat că revine instanței naționale atribuția de a determina dacă o anumită creație intelectuală, cea din litigiul pendinte, poate fi calificată drept „operă” în sensul articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/29 (sau, după caz, al unei alte dispoziții dintr-un act de drept al Uniunii Europene) și, prin urmare, poate fi protejată prin dreptul de autor.

45. Cu toate acestea, este indiscutabil faptul că [Curtea] a analizat modul concret în care funcționează cele două criterii în cazul unor creații diferite și a oferit elementele pe care instanța națională este chemată să le aprecieze pentru a stabili dacă poate fi recunoscută protecția prin dreptul de autor.

46. De exemplu, în situația unei baze de date, alegerile libere și creative – de care depinde originalitatea - vizează selectarea și aranjarea datelor prin care autorul bazei îi conferă acesteia structura sa, iar aceste noțiuni nu acoperă crearea datelor cuprinse în această bază, cu excepția cazurilor în care constituirea bazei de date este impusă de considerații tehnice, de reguli sau de limitări care nu lasă loc niciunei libertăți de creație [Hotărârea din 1 martie 2012, Football Dataco și alții, C-604/10, EU:C:2012:115, punctele 32, 38 și 39].

47. De asemenea, autorul unei fotografii – portret poate face alegeri libere și creative în mai multe moduri și la momente diferite pe parcursul realizării fotografiei, de natură a imprima operei create „nota personală”, iar Curtea a arătat în concret care sunt modalitățile prin care autorul se poate exprima, astfel încât marja de care acesta dispune pentru a-și exercita capacitățile creative nu este neapărat redusă sau chiar inexistentă [Hotărârea din 1 decembrie 2011, Painer, C-145/10, EU:C:2011:798, punctele 90-94]

48. În legătură cu o operă literară (articol de presă), Curtea a statuat în sensul că, în sine, cuvintele nu constituie elemente care fac obiectul protecției, dar prin alegerea, dispunerea și combinarea cuvintelor autorul își poate exprima spiritul creator în mod original și poate ajunge la un rezultat concretizat într-o creație intelectuală [Hotărârea Infopaq International, punctele 44 și 45]

49. Nici măcar în cazul unui raport oficial cu caracter informativ nu este exclusă *de plano* existența originalității, care poate decurge din alegerea, dispunerea și combinarea cuvintelor. Curtea a precizat, însă, că este exclusă orice originalitate în situația documentelor pur informative, al căror conținut este determinat în principal de informațiile pe care le conțin și care, astfel, se caracterizează doar

prin funcția lor tehnică. Totodată, simplele eforturi intelectuale, precum și know-how-ul consacrate elaborării rapoartelor, sunt lipsite de relevanță în calificarea drept „operă” [Hotărârea din 29 iulie 2019, Funke Medien NRW, C-469/17, EU:C:2019:623, punctele 23 și 24]

50. Poate fi reamintită și dezlegarea Curții potrivit căreia gustul alimentar nu este protejat ca atare prin dreptul de autor, în considerarea celui de-al doilea criteriu de apreciere, respectiv existența unui obiect identificabil în mod [suficient de] precis și de obiectiv [Hotărârea din 13 noiembrie 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899]

51. Prin urmare, instanța națională care apreciază dacă o anumită creație poate constitui o „operă” în sensul dreptului de autor se ghidează după elementele de apreciere indicate de către Curtea de Justiție, în aplicarea unuia sau a ambelor criterii trasate în mod neechivoc, anume existența unui obiect original și a unui obiect identificabil.

52. Or, asemenea indicații nu există în jurisprudența [Curții], în mod explicit, cu referire concretă la ediția critică a unei opere, aspect ce justifică, în opinia acestei instanțe de trimitere, o dezlegare din partea Curții de Justiție [în] temeiul articolului 267 din TFUE, nefiind vorba despre un „act clarificat” prin prisma unei hotărâri preliminare anterioare [Hotărârea din 27 martie 1963, Da Costa en Schaake NV și alții/Administrație der Belastingen, cauzele conexe 28/62-30/62, EU:C:1963:6]

53. Dubiul de interpretare a directivei care a generat sesizarea de față rezidă, în viziunea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în primul rând, în existența veritabilă a unor „alegeri libere și creative” din partea editorului atunci când *stabilește conținutul unui text preexistent* într-o formă inteligibilă și cât mai apropiată de intenția autorului original, cu respectarea stilului și a expresiei lingvistice ale acestuia, însoțind textul de note critice, comentarii și explicații pentru eventualele corecturi, înlocuiri de cuvinte sau adăugiri necesare pentru caracterul comprehensibil al textului aflat în manuscris.

54. Se pune problema dacă, pe de o parte, opțiunea pentru anumite cuvinte, respectiv pentru o variantă de text, iar, pe de altă parte, aparatul critic și comentariile sau explicațiile, relevă creativitatea și nota personală a editorului ori doar aptitudinile sale profesionale și efortul intelectual incontestabil (care, însă, nu sunt suficiente, potrivit Curții de Justiție, pentru conturarea unei opere originale, protejabile prin dreptul de autor).

55. În al doilea rând, nu se poate exclude cu certitudine, în opinia acestei instanțe de trimitere, eventualitatea neîntrunirii celui de-al doilea criteriu, constând în existența unui obiect identificabil în mod precis și obiectiv.

56. Se pune, astfel, problema de a ști dacă ediția critică poate fi considerată o creație distinctă de opera originală sau se confundă cu aceasta, fiind doar o

versiune a sa, din moment ce scopul editării este, după cum s-a arătat deja, acela al stabilirii textului operei preexistente.

57. Desigur, în cea din urmă ipoteză se poate vorbi despre o confuzie parțială, din moment ce aportul editorului este palpabil, vizibil în notele critice, comentariile și explicațiile pe care le atașează textului.

58. O eventuală constatare în sensul că doar acestea din urmă au un obiect identificabil în mod precis și obiectiv, din moment ce nu i se poate recunoaște editorului vreun drept chiar asupra operei originare, ar putea conduce la determinarea calității de operă protejabilă prin dreptul de autor exclusiv în privința acelor părți al căror obiect este identificabil, conform celui de-al doilea criteriu de apreciere a unei opere.

59. Trebuie precizat, totodată, că aspectele menționate anterior au relevanță pentru soluționarea cauzei pendinte, în condițiile în care instanța de trimitere este investită cu stabilirea calității de operă derivată a ediției critice, în sensul articolului 16 din Legea nr. 8/1996 (în forma din anul 2001 – ce corespunde articolului 23 din legea în forma actuală).

60. Totodată, potrivit articolului 2 alineatul (3) din Convenția de la Berna, „[s]unt protejate ca opere originale, fără a prejudicia drepturile autorului operei originale, traducerile, adaptările, aranjamentele muzicale și alte transformări ale unei opere literare sau artistice”.

61. Opera originară din cauza pendinte pe rolul instanței de trimitere este, fără îndoială, o „operă literară”, în sensul Convenției de la Berna, ce include, în definiția din articolul 2 alineatul (1), lucrările cu caracter științific.

62. Or, opera derivată, ca „transformare” a unei opere literare sau artistice, trebuie să fie, la rândul ei, o operă originală, a cărei determinare de către instanța națională justifică prezenta trimitere preliminară, inclusiv pentru a se clarifica, din perspectiva celui de-al doilea criteriu de apreciere a calității de „operă” desprins din jurisprudența [Curții], dacă ediția critică a unei opere poate fi considerată drept o „transformare” a unei opere literare sau artistice cu un obiect identificabil în mod precis și obiectiv.

63. După cum Curtea de Justiție a statuat în mod constant, Uniunea, deși nu este parte contractantă la Convenția de la Berna, este totuși obligată, în temeiul articolului 1 alineatul (4) din Tratatul OMPI privind drepturile de autor, la care este parte, și pe care Directiva 2001/29 urmărește să îl pună în aplicare, să se conformeze articolelor 1-21 din Convenția de la Berna [Hotărârea din 13 noiembrie 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, punctul 38 și jurisprudența citată].

64. Față de cele expuse, Înalta Curte de Casație și Justiție a socotit necesar să sesizeze CJUE cu interpretarea articolului 2 litera (a) din Directiva 2001/29/CE în privința calității de operă a unei ediții critice, considerând că aplicarea corectă a

dreptului Uniunii Europene nu se impune cu o asemenea evidență încât să nu mai lase loc vreunei îndoieli rezonabile (în termenii Hotărârii din 6 octombrie 1982, CILFIT/Ministero della Sanità, 283/81, EU:C:1982:335).

PENTRU ACESTE MOTIVE,

ÎN NUMELE LEGII,

DISPUNE:

Admite cererea de sesizare a Curții de Justiție a Uniunii Europene formulate de recurentul-pârât Institutul de Istorie și Teorie Literară „G. Călinescu”.

În baza articolului 267 TFUE, sesizează Curtea de Justiție a Uniunii Europene cu următoarea întrebare în vederea pronunțării unei hotărâri preliminare:

„Prevederile articolului 2 [litera] (a) din Directiva 2001/29/CE trebuie interpretate în sensul că o ediție critică a unei opere al cărei scop este stabilirea textului unei opere originare, prin consultarea manuscrisului, însoțit de comentarii și de aparatul critic necesar, poate fi considerată o operă protejată prin drept de autor?”

[OMISSIS]

[procedură, semnături]